Minister
Klimatu i Środowiska

DOZE-PL.050.1.2025.GS
3593095.14355936.11548297
Warszawa, 05-02-2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z pytaniami postawionymi w oświadczeniu senatorskim Pana Stanisława Gawłowskiego, złożonym w dniu 13 stycznia 2025 r. w sprawie rozwoju odnawialnych źródeł energii i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski, BPS/043-26-628/25, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

1. **Jakie konkretne działania zostały podjęte przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w celu realizacji budowy 100 GW nowych mocy wytwórczych do 2040 r.?**

Dokumenty strategiczne

Uprzejmie informuję, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z innymi resortami opracowało projekt aktualizacji *Krajowego planu na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021–2030* (aKPEiK), którego perspektywa obejmuje 2040 r. Aktualnie dokument jest analizowany pod względem uwag zgłoszonych w procesie konsultacji publicznych. Dostęp do wersji przedłożonej do konsultacji pod linkiem: https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu

aKPEiK obejmuje m.in. katalog istniejących i planowanych narzędzi, których rolą jest zapewnienie warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii w krajowym systemie elektroenergetycznym. Zachęcam do zapoznania się z opisem celu 1.2.1. „Redukcja emisji GC w sektorze elektroenergetycznym, w tym rozwój OZE". W rozdziale można znaleźć listę bezpośrednich działań dot. rozwoju OZE, a ich bardziej szczegółowe opisy znajdują się w rozdziale III. „Działania". Poniżej lista kluczowych narzędzi:

- Działanie 2. Instrument finansowy – obowiązek zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w instalacjach OZE (z określonym progiem mocy);
- Działanie 3. Instrument finansowy – system świadectw pochodzenia OZE;
- Działanie 4. Instrument finansowy – aukcyjny system OZE;
- Działanie 5. Instrument finansowy – system taryf gwarantowanych i dopłat do OZE;

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

- Działanie 6. Instrument finansowy – dodatkowe wsparcie operacyjne dla dyspozycyjnych OZE;
- Działanie 7. Instrument finansowy – kontrakty różnicowe dla wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych;
- Działanie 8. Pakiet wsparcia rozwoju morskiej energetyki wiatrowej;
- Działanie 9. Pakiet wsparcia rozwoju rynku biogazu i biometanu;
- Działanie 10. Wprowadzenie wymogów w zakresie stosowania energii słonecznej w budynkach;
- Działanie 11. Instrument finansowy – Program Priorytetowy NFOŚiGW – „Mój Prąd";
- Działanie 12. Instrument finansowy – Program Priorytetowy NFOŚiGW – „Energia Plus";
- Działanie 16. Instrument finansowy – Program Priorytetowy NFOŚiGW – „Agroenergia";
- Działanie 17. Instrument finansowy – inne programy NFOŚiGW wspierające rozwój OZE;
- Działanie 19. Krajowy Punkt Kontaktowy do spraw odnawialnych źródeł energii;
- Działanie 20. Zapewnienie możliwości funkcjonowania obszarów przyspieszonego rozwoju OZE;
- Działanie 79. Instrument finansowy – Program NFOŚiGW „Energia dla wsi";
- Działanie 81. Instrument finansowy – Fundusz Modernizacyjny.

Coraz większą rolę dla rozwoju OZE odgrywają działania pośrednie, które pod względem technicznym warunkują przyrost mocy zainstalowanej w odnawialnych źródłach. System musi zapewniać pokrycie zapotrzebowania na energię w okresach niekorzystnych atmosferycznie, a także wspierać zarządzanie nadwyżkami energii z OZE. Tematyka zapewniania elastyczności krajowego systemu elektroenergetycznego oraz odpowiedniej rozbudowy sieci została omówiona w ramach opisu celu 3.7.2. „Zapewnienie elastyczności systemu elektroenergetycznego dla lepszej integracji OZE" i 3.7.1. „Zapewnienie wystarczalności mocy". Przedmiotowe działania dotyczą rozwoju dyspozycyjnych mocy wytwórczych (w tym wdrożenia energetyki jądrowej), magazynowania energii, usług zarządzania popytem, czy rozwoju i modernizacji sieci elektroenergetycznych.

Projekt aktualizacji KPEiK przewiduje 46,2 GW mocy zainstalowanej OZE w roku 2040. Aktualny poziom mocy zainstalowanej potwierdza realność powyższych założeń, nawet pozwala przewidywać wyższe wartości, co potwierdza poniższa tabela:

Moc zainstalowana OZE vs moc zainstalowana ogółem (listopad 2024)	
OZE łącznie	33 194,2 MW
Moc zainstalowana w KSE ogółem	72 429,8 MW
UDZIAŁ OZE W MOCY ZAINSTALOWANEJ	45,8%

Legislacja

W ramach ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1847) wprowadzono rozwiązania prawne mające na celu:

1) **Zapewnienie zgodności wsparcia w systemie taryf gwarantowanych (FIT) z prawem europejskim**

2) **Przyspieszenie procedur administracyjnych w obszarze inwestycji w OZE**
   - Projektowane zmiany znacząco przyczynią się do skrócenia ustawowego czasu trwania poszczególnych procedur administracyjnych dla wybranych instalacji OZE w porównaniu z obecnym stanem prawnym z obecnych 356-416 dni do około 149 dni;
   - Dotyczy to instalacji montowanych na budynkach magazynów energii pomp ciepła oraz urządzeń niezbędnych do przyłączania do sieci instalacji OZE.

3) **Zmiany systemu prosumenckiego**

   - Utrzymanie możliwości rozliczania się w systemie net – billing w oparciu o rynkową miesięczną cenę energii elektrycznej prosumentów, którzy wprowadzili energię elektryczną do sieci elektroenergetycznej do dnia 30 czerwca 2024 r.;
   - Zwiększenie korzyści wynikających z wytwarzania energii elektrycznej przez prosumenta energii odnawialnej, prosumenta zbiorowego energii odnawialnej oraz prosumenta wirtualnego energii odnawialnej poprzez wprowadzenie mnożnej środków deponowanych na koncie prosumenckim (1,23).

4) **Uznanie inwestycji OZE za nadrzędny interes publiczny**

   - Procedury uzyskiwania decyzji środowiskowych dla instalacji OZE oraz powiązanych z nimi sieci i magazynów energii elektrycznej będą traktowane jako nadrzędny interes publiczny, służący zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu.

W ramach rządowej nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (projekt UD89) planuje się wprowadzić następujące zmiany:

1) **Liberalizację zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych**

   - Zmiana odległości do poziomu 500 m pozwoli na zwiększenie dopuszczalnego obszaru realizacji lądowych farm wiatrowych aż o blisko 44% względem aktualnie dopuszczalnego przy zastosowaniu minimalnej odległości na poziomie 700 m,
   - Umożliwi zwiększenie potencjału wzrostu mocy zainstalowanej w energetyce wiatrowej na lądzie o dodatkowe ok. 6 GW.

2) **System wsparcia aukcyjnego dla biometanu w instalacjach powyżej 1 MW**

   - Wytwórcy biometanu będą mogli uczestniczyć w aukcjach co zapewni rozwój tego rynku biometanu. Proponowany mechanizm obejmie wsparciem produkcję na poziomie ok. 300 mln m^3 (ok. 3 100 GWh) biometanu rocznie, co będzie umożliwi realizację ok. 50 instalacji.

3) **<u>Uproszczenie systemu wsparcia dla zmodernizowanych hydroelektrowni</u>**

- Zmiana współczynnika dla instalacji zmodernizowanych ze 100% na 115%,
- Złagodzenie wymagań dotyczących deklaracji i potwierdzenia nakładów modernizacyjnych,
- Budowa albo montaż nowej instalacji OZE w miejsce instalacji zdemontowanej.

4) **<u>Zwiększenie spójności i transparentności prezentowania informacji na fakturach prosumenckich w zakresie naliczania i rozliczania depozytu prosumenckiego przez spółki obrotu</u>**

- zwiększenie transparentności i spójności w prezentacji szczegółowych informacji na fakturach rozliczeniowych oraz ułatwienie prosumentom monitorowania i analizowania energii pobranej i wprowadzonej, co przyczyni się do lepszego zrozumienia kosztów i korzyści związanych z wykorzystywaniem energii odnawialnej.

5) **<u>Stworzenie ram prawnych umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na produkcji energii na rzecz spółdzielni energetycznej</u>**

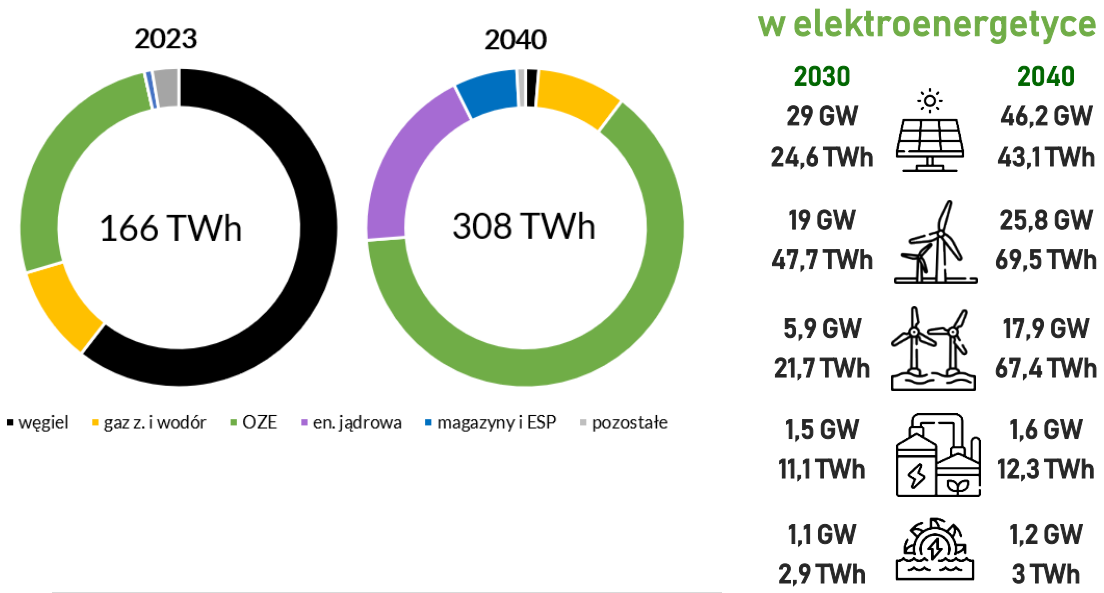
- możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, cieplnej, a także biogazu lub biogazu rolniczego. Regulacje stanowić będą istotne ułatwienie w funkcjonowaniu spółdzielni energetycznych, jednocześnie zachęcając do partycypacji w nich JST, co kolejno przyczyni się do wzrostu liczby spółdzielni energetycznych oraz mocy instalacji OZE przez nie użytkowanych.

6) **<u>Wprowadzenie zasad funkcjonowania gazociągu bezpośredniego biogazu</u>**

- wprowadzenie ułatwienia dla realizacji i eksploatacji gazociągu bezpośredniego bioazu, za pomocą którego będzie dostarczany biogaz lub biogaz rolniczy.

2. **Jak wyglądają obecne plany związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii, w tym farm wiatrowych na lądzie i morzu oraz instalacji fotowoltaicznych?**

Przywołany wcześniej projekt aKPEiK dostarcza szczegółowych informacji o prognozowanych poziomach mocy zainstalowanej i produkcji energii elektrycznej z poszczególnych OZE. Zgrupowane prognozy dla 2030 i 2040 r. znajdują się w opisie celu 1.2.1. Szczegółowe wartości (wyrażone w ktoe) zostały zawarte w zał. 1 do projektu aKPEiK w rozdziale 1.1.4. „Prognozy rozwoju OZE z uwzględnieniem dodatkowych polityk i środków", a także w rozdziale 3.8. „Zdolności wytwórcze energii elektrycznej z podziałem na źródła", gdzie przedstawiona została struktura mocy wytwórczych energii elektrycznej. Jednocześnie, uprzejmie informuję że trwają prace nad aktualizacją prognoz do projektu aKPEiK – zarówno w scenariuszu WAM, jak i WEM, które będą miały wpływ na modyfikację ww. wartości mocy zainstalowanych w poszczególnych technologiach. Prognozy będą dołączone do finalnej wersji aKPEiK, który planowany jest do przekazania do akceptacji przez gremia rządowe w II kwartale 2025 r.

Morska energetyka wiatrowa

Morska energetyka wiatrowa ma dostarczyć 5,9 GW energii elektrycznej do 2030 r. oraz do 18 GW do 2040 r. Z informacji przekazanych Ministerstwu Klimatu i Środowiska pod koniec grudnia 2024 r. przez inwestorów realizujących projekty w tzw. I fazie systemu wsparcia wynika, że większość z nich postępuje zgodnie z wcześniej przyjętymi harmonogramami. Wszystkie 7 projektów jest w zaawansowanej fazie rozwoju i osiągnęły kluczowe kamienie milowe związane z przygotowaniem do etapu budowy inwestycji. Pierwszy projekt rozpoczyna budowę na morzu i zacznie produkować energię elektryczną w 2026 r.

Na koniec 2025 r. przewidziana jest pierwsza aukcja dla morskiej energetyki wiatrowej, dzięki której kolejne projekty będą mogły uzyskać wsparcie w ramach drugiej fazy systemu wsparcia.

Lądowa energetyka wiatrowa

W zakresie rozwoju lądowej energetyki wiatrowej należy wskazać, że w dniu 23 kwietnia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 553), dalej: „nowelizacja ustawy o inwestycjach z 2023 r.”.

Przepisy tego aktu utrzymały generalną zasadę 10H, jednak w drodze wyjątku umożliwiono by odległość elektrowni wiatrowej od budynków mieszkalnych mogła zostać zmniejszona przez radę gminy w ramach uchwalonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dalej: „MPZP”. Jednakże, wyznaczona w MPZP odległość nie może być mniejsza niż 700 m.

Nowelizacja ustawy o inwestycjach z 2023 r. rozpoczęła proces stopniowej liberalizacji zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych na lądzie.

Kontynuując działania wpływające na większe wykorzystanie potencjału energii elektrycznej z wiatru Ministerstwo Klimatu i Środowiska w dniu 25 września 2024 r. przekazało do konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych projekt ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych

innych ustaw (UD89), dalej: projekt UD89. Projekt obecnie jest na etapie prac rządowych. Proponowane rozwiązania w zakresie liberalizacji zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych na lądzie zakładają:

- zniesienie generalnej zasady 10H;
- ustalenie nowej wzajemnej i minimalnej odległości między elektrownią wiatrową, a zabudową mieszkaniową na poziomie 500 m;
- pozostawienie zakazu lokalizowania elektrowni wiatrowych na terenach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000;
- aktualizację buforów odległości od form ochrony przyrody:
    - parki narodowe – 1500 m;
    - rezerwaty przyrody – 500m;
    - obszary Natura 2000 ustanowione w celu ochrony ptaków i nietoperzy – 500 m;
- uregulowanie możliwości zlokalizowania elektrowni wiatrowej na podstawie szczególnego rodzaju Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, jakim jest Zintegrowany Plan Inwestycyjny;
- ujednolicenie procesu planistycznego zawartego obecnie w ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych z ogólnymi zasadami znajdującymi się w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- usprawnienie regulacyjne funkcjonowania mechanizmu udostępnienia co najmniej 10% mocy elektrowni wiatrowej zainteresowanym mieszkańcom korzystającym z wytwarzanej energii w formule prosumenta wirtualnego.

W wyniku konsultacji publicznych i uzgodnień projektu UD89 wprowadzono nowe rozwiązania, które są korzystne zarówno dla inwestorów jak i społeczności lokalnych:

- ustandaryzowanie równoległego prowadzenia procedury środowiskowej i planistycznej, co pozwoli na przyśpieszenie procesów inwestycyjnych w energetyce wiatrowej na lądzie;
- elastyczne reguły stosowania minimalnych odległości między elektrowniami wiatrowymi, a siecią najwyższych napięć, co umożliwi odblokowania kolejnych terenów pod inwestycje wiatrakowe;
- rozszerzenie systemu gratyfikacji polegającego na skorzystaniu z instytucji prosumenta wirtualnego na gminę lokalizującą elektrownie wiatrowe i gminy pobliskie. Zielona energia z elektrowni wiatrowych nie tylko dla mieszkańców, ale również dla szkół, przedszkoli i innych ośrodków gminnych.

Warto podkreślić, że według niezależnych analiz obecnie przyjęta zasada odległościowa ustalona na poziomie 700 m pozwoliła na uwolnienie 18 000 km^2 pod potencjalne inwestycje wiatrakowe, a z kolei zmiana tej odległości do poziomu 500 m pozwoli na uzyskanie oczekiwanego efektu w postaci uwolnienia 32 500 km^2, co stanowi zwiększenie dopuszczalnego obszaru aż o 44%.

Utrzymanie odległości minimalnej na poziomie 700 m oznaczać będzie, że do 2030 r. powstaną co najwyżej 4 GW nowych mocy wiatrowych. Dla porównania, wprowadzenie odległości 500 m oznacza szansę na budowę w tym czasie do 10 GW nowych wiatraków na

lądzie. Oznacza to zwiększenie potencjału wzrostu mocy zainstalowanej w energetyce wiatrowej na lądzie o ok. 6 GW do 2030 r.

Fotowoltaika

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspiera rozwój sektora PV korzystnymi rozliczeniami dla prosumentów w ramach systemu net-metering oraz net-billing, dotacjami oraz dedykowanymi programami wsparcia, a także poprzez aukcyjny system wsparcia.

W ramach dotacji i wsparcia finansowego dla prosumentów dostępne są różne programy, takie jak „Mój Prąd", „Czyste Powietrze" i „Energia dla Wsi", które pomagają w finansowaniu instalacji fotowoltaicznych w sektorze prosumenckim. W programie Mój Prąd o wsparcie mogą się starać prosumenci, którzy ponieśli wydatki na swoje instalacje fotowoltaiczne po dniu 1 stycznia 2021 r.

Warunkiem dofinansowania jest rozliczanie się prosumenta w systemie net-billing. Aby uzyskać dofinansowanie do instalacji PV zgłoszonych do przyłączenia do sieci elektroenergetycznej od 1 sierpnia 2024 r. konieczna jest inwestycja w magazyn energii elektrycznej lub/i magazyn ciepła. Moc takiej instalacji fotowoltaicznej może wynieść od 2 kW do 20 kW. Dla instalacji zgłoszonych do przyłączenia do sieci elektroenergetycznej do 31 lipca 2024 r. obowiązuje przedział mocy jak w naborach poprzednich: od 2 kW do 10 kW.

Natomiast rolnik chcący skorzystać z programu „Energia dla wsi" może otrzymać dofinansowanie na instalację fotowoltaiczną o mocy powyżej 10 kW do 1 MW.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska na bieżąco monitoruje rozwój sektora PV. Głównym źródłem informacji są informacje otrzymywane od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przedstawiające wyniki aukcji OZE przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy o OZE. W 2024 r. wśród 200 zwycięskich ofert zdecydowanie dominowały instalacje fotowoltaiczne (198), pozostali zwycięzcy to instalacje wiatrowe (2). W wyniku rozstrzygnięcia tej aukcji mogą powstać instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieco ponad 1 481 MW. Minimalna cena, po której została sprzedana energia z elektrowni słonecznych wynosiła 244,80 zł/MWh, a cena maksymalna wynosiła 334,77 zł/MWh.

Ustawa z dnia ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 1681) o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw wprowadziła przepisy dotyczące partnerskiego handlu energią odnawialną (peer-to-peer, P2P). Handel P2P umożliwia sprzedaż energii między uczestnikami rynku na podstawie umowy zautomatyzowanej lub za pośrednictwem certyfikowanego uczestnika rynku. Dopuszcza się zarówno bezpośredni handel P2P, np. za pomocą technologii blockchain, jak i handel z udziałem pośrednika. Wprowadzenie handlu P2P zapewnia prosumentom dodatkowe możliwości, aktywizując odbiorców energii i inicjując współpracę między uczestnikami rynku, takimi jak odbiorcy aktywni i agregatorzy. Mechanizm ten pozwala też na przekazywanie nieskonsumowanej energii do innych podmiotów za pośrednictwem platform internetowych.

Wyzwania, które aktualnie stoją przed Ministerstwem Klimatu i Środowiska wiążą się z dynamicznym rozwojem branży fotowoltaicznej oraz brakiem dostępnych mocy przyłączeniowych, oraz występowaniem ujemnych cen energii powodujących powstawanie tzw. kosztu profilu. Brak dostępnych mocy przyłączeniowych, który wcześniej wynikał ze względów sieciowych w związku modernizacją i rozbudową sieci ma coraz częściej charakter

bilansowy, tzn. w miesiącach letnich moc pochodząca z fotowoltaiki przewyższa moc konsumowaną przez odbiorców, przy utrzymaniu minimów technicznych elektrowni konwencjonalnych niezbędnych do pracy regulacyjnej. Powyższe powoduje, że pomimo występowania cen ujemnych konieczne jest nierynkowe redysponowanie, czyli czasowe odłączanie od sieci instalacji OZE. Dodatkowo, w okresie od marca do października cena sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej z farm PV jest zdecydowanie niższa niż cena rozliczeniowa dzienna, w oparciu o którą rozliczane jest ujemne saldo wypłacane wytwórcom w tzw. kontrakcie różnicowym. Problem ten tyczy się w największym stopniu wytwórców energii z instalacji PV powodując, że część inwestorów wstrzymała albo rozważa wstrzymanie budowy kolejnych instalacji, które wygrały aukcję. Żeby umożliwić wytwórcom energii z PV osiągnięcie cen zbliżonych do wartości wynikających z wygranych ofert, rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD89) wprowadza nowe możliwości w zakresie rozliczenia ujemnego salda. Z nowego proponowanego sposobu rozliczenia ujemnego salda będzie mógł skorzystać wyłącznie wytwórca energii ze słońca wprowadzający do sieci energię elektryczną z mocą nie wyższą niż 50% mocy zainstalowanej. Zakłada się czasowe funkcjonowanie przedmiotowego rozwiązania przez okres 12 miesięcy, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2027 r., przy czym wniosek będzie można złożyć powtórnie przed dniem 31 grudnia 2027 r.

Należy również zauważyć, że od 2027 r. w systemie aukcyjnym konieczne jest uwzględnienie kryteriów pozacenowych zgodnych z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji technologii neutralnych emisyjnie i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Dz. Urz. UE L 2024/1735 z 28.06.2024) – tzw. *Net Zero Industry Act*. Dostosowanie prawa krajowego do tego rozporządzenia będzie wymagało znaczących modyfikacji systemu aukcyjnego, co teraz jest przedmiotem prac analitycznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Platforma cyfrowa do wydawania pozwoleń dla instalacji OZE

W ramach realizacji kamieni milowych G3L-G5L Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności Ministerstwo Klimatu i Środowiska realizuje zadanie polegające na opracowaniu i wdrożeniu jednolitej platformy cyfrowej na potrzeby wydawania pozwoleń w zakresie odnawialnych źródeł energii. Przedmiotowa platforma to narzędzie, którego głównym zadaniem ma być zapewnianie cyfrowego wnioskowania i rozpatrywania wniosków na wszystkich etapach administracyjnych, wymaganych do realizacji inwestycji i eksploatacji instalacji OZE (z wyjątkiem podłączenia do sieci).

Obecnie projekt znajduje się na etapie ewaluacji otrzymanego szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia, co stanowi przygotowanie do rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Mapowanie potencjału OZE oraz wdrożenie Obszarów Przyspieszonego Rozwoju Instalacji OZE (OPRO)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest obecnie także w trakcie prac wdrożeniowych nad nowymi instrumentami realizacji polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej wynikającymi z art. 15b i 15c Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413

z dnia 18 października 2023 r. zmieniającej Dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i Dyrektywę 98/70/WE w zakresie promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej Dyrektywę (UE) 2015/652, dalej „dyrektywa RED III". Działania te znajdują swoje odzwierciedlenie w projekcie ustawy o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (nr UD162), który wprowadza podstawę prawną dla mapowania obszarów niezbędnych do wniesienia krajowych wkładów w realizację ogólnego celu unijnego w zakresie energii odnawialnej na 2030 r. oraz wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji OZE (OPRO). Projekt UD162 znajduje się na końcowym etapie uzgodnień wewnętrznych.

Równolegle, celem przeprowadzenia mapowania potencjału OZE w Polsce, zgodnie z art. 15b RED III, opracowana została specyfikacja techniczna dla narzędzia umożliwiającego ten proces. Rozwiązanie to zapewnia kompleksowe podejście do przedmiotowego zadania, uwzględniając kwestie techniczne, obowiązujące ramy prawne oraz aspekty środowiskowe. Obecnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest na etapie przygotowań zamówienia publicznego na wykonanie docelowego narzędzia, tj. map w formie cyfrowej, a następnie ich integrację z krajowym portalem obejmującym infrastrukturę informacji przestrzennej (Geoportal), umożliwiającą dostęp do zebranych danych oraz ich dalszą analizę i przetwarzanie (m.in. na potrzeby utworzenia OPRO).

W dalszej kolejności, na części zmapowanych obszarów, na powierzchniach i terenach niebudzących wątpliwości z punktu widzenia ochrony środowiska, zgodnie z art. 15c RED III oraz ramami prawnymi, określonymi w projekcie UD162, jako podzbiór tych obszarów, mają zostać wyznaczone OPRO. OPRO docelowo mają pozwolić przede wszystkim na skrócenie etapu wydawania pozwoleń środowiskowych, uznawanego za najbardziej czasochłonny, dzięki czemu proces inwestycyjny ma zostać znacząco skrócony (12 miesięcy lub 24 miesiące w przypadku morskich elektrowni wiatrowych).

Krajowy Punkt Kontaktowy ds. OZE (KPK OZE)

Aktualnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska znajduje się na końcowym etapie przygotowania strony internetowej KPK OZE do publikacji. Strona internetowa KPK OZE zawiera informacje i instrukcje dotyczące procedur administracyjnych dla podmiotów realizujących projekty w zakresie produkcji energii odnawialnej.

KPK OZE znajdować się będzie na stronie internetowej Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz będzie stanowić platformę informacyjną dla wnioskodawców. Punkt ten powinien być postrzegany jako pierwszy punkt kontaktowy, w którym zainteresowany może znaleźć informacje na temat tego, jakie procedury administracyjne są konieczne w przypadku jego projektu instalacji OZE oraz w jaki sposób należy je przeprowadzić.

Za pomocą ww. strony internetowej wnioskodawca będzie mógł uzyskać odpowiedź na swoje ogólne zapytania, które dotyczą informacji pozostających we właściwości KPK OZE. W przypadku bardziej szczegółowych pytań, które wychodzą poza wskazany zakres, KPK OZE przekaże te zapytania do właściwego organu merytorycznego z prośbą o odpowiedź.

Na stronie internetowej KPK OZE udostępniony zostanie także przygotowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska podręcznik procedur dla podmiotów realizujących projekty w zakresie produkcji energii odnawialnej z podziałem technologicznym i mocowym.

3. **Czy prowadzone są analizy ryzyka związanego z możliwością niedoboru energii elektrycznej w przypadku opóźnień w realizacji nowych inwestycji energetycznych?**

Uprzejmie informuję, że rozporządzenie PE i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. *w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej* w art. 23–24 reguluje kwestie przeprowadzania oceny wystarczalności zasobów na poziomie krajowym i na poziomie europejskim. Oceny wykonywane są co roku, w perspektywie 10-letniej. Pozwala to na uwzględnienie realnego wykonania planów inwestycyjnych w moce wytwórcze oraz na podejmowanie innych działań interwencyjnych np. w postaci systemów wsparcia. Powyższe oceny stanowią również komunikaty dla rynku, które stają się źródłem nowych decyzji inwestycyjnych. Również rządowe dokumenty strategiczne wskazujące kierunek rozwoju sektora energetycznego podlegają okresowej aktualizacji, co pozwala na weryfikację realnego wykonania inwestycji, modyfikację planów i komunikację z rynkiem.

Trzeba również podkreślić rolę mechanizmu rynku mocy, który opiera się na ocenie zapotrzebowania na moc i jej perspektywicznego pokrycia nawet w pespektywie 17 lat. Konstrukcja mechanizmu uwzględnia zarówno krótką, jak i długą perspektywę gwarantowania mocy.

W przypadku przesunięć terminów realizacji inwestycji, dodatkowym zabezpieczeniem jest także możliwość korekty harmonogramów planowanych odstawień innych systemowych jednostek wytwórczych, w celu zapobieżenia niedoborom mocy. Polska posiada połączenia transgraniczne umożliwiające import energii, co dodatkowo redukuje ryzyko niedostarczenia energii.

Tym samym istniejący zestaw narzędzi pozwala na weryfikację zmian w krajowym systemie elektroenergetycznym oraz na odpowiednią reakcję wyprzedzającą w przypadku, gdyby zmiany w systemie przebiegały sposób obarczony nieakceptowalnym ryzykiem niedostarczenia energii do odbiorców.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM